

Hygienia ultraäänitutkimuksessa

Suosittelavat käytännöt ultraäänitutkimuksia tekevissä yksiköissä

Käsihygienia ja varotoimet:

Ohje käsihygieniaan. Ultraäänitutkimuksissa, kuten kaikessa muussakin potilastyössä, aseptiseen työjärjestykseen ja oikeaan käsihygieniaan on kiinnitettävä huomiota. Tavanomaisia varotoimia käytetään, ellei potilastietojärjestelmät muuhun viittaa. Suojaimia tulee käyttää varotoimiluokkien mukaisesti. Tutkimuspöytä ja muu tutkimusympäristö pidetään siistinä. Eritteet tulee poistaa asianmukaisesti eritetahradesinfektio-aineella ja syntyneet jätteet hävitetään asiaankuuluvalla tavalla.

Ultraäänilaitteiston puhdistus ja desinfiointi:

Ultraäänianturit puhdistetaan aina ennen päivän ensimmäistä potilasta ja jokaisen potilaan jälkeen. Ennen puhdistusta ylimääräinen geeli pyyhitään anturista pois kostealla liinalla tai pehmeällä paperilla. Karkean paperin käyttöä vältetään naarmuuntumisen ehkäisemiseksi.

Anturin huolellinen puhdistus tehdään jokaisen potilaan jälkeen joko kertakäyttöisellä **kostealla** pintapesuliinalla, kertakäyttöisellä **kostealla** pesevällä pintadesinfektioliinalla tai heikosti emäksisellä pesuaineella ja juoksevalla vedellä. Myös **anturitelinet**, johdot ja näppäimistöt puhdistetaan **jokaisen potilaan jälkeen**. Pintadesinfektioliinoja käytettäessä kädet suojataan tehdaspuhtailla suojakäsineillä.

Desinfiointipyyhintää käytetään aina puhdistuksen jälkeen. Ultraäänianturien desinfiointissa käytetään aina valmistajan ohjeen mukaista desinfiointimenetelmää. **Muita** vaihtoehtoja ovat mm. ultraäänianturien pesulaite ja kertakäyttöinen **koste**a pesevä desinfektioliina. Desinfiointimenetelmän sopivuus kullekin anturille on varmistettava laitetoimittajalta uutta ultraäänilaitetta vastaanotettaessa laitteen käyttöohjeesta tai valmistajalta ennen käyttöä.

Puhdistetut, desinfioidut ja kuivat anturit peitetään siihen tarkoitettulla muovipussilla (pakastepussirullasta), kun ultraäänilaitetta ei käytetä.

Anturin suojaaminen

Anturi suojataan aina CE-merkityllä suojaimella kun:

- potilaan iho on rikki tai sillä on eritteitä
- potilaalla on voimassa kosketusvarotoimet
- näytteenotossa
- vaginan tai muun kehon ontelon kautta tehtävissä tutkimuksissa

Steriilissä toimenpiteessä, kuten CV-katetrin laitossa tai muun ihon tai limakalvot läpäisevän toimenpiteen yhteydessä, käytetään steriiliä suojainta.

Anturin suojukset ovat kertakäyttöisiä. Suojaimen poiston jälkeen anturi puhdistetaan ja desinfioidaan. Tutkimuksen tekijän on myös käytettävä asianmukaisen varotoimiluokan, aseptiikan tai steriiliteetin edellyttämiä suojaimia.

Ultraäänigeelit (tehdaspuhdas)

Useimmissa tutkimuksissa voidaan käyttää tehdaspuhdasta geeliä. Lisäksi tutkimuksissa, joissa syntyy limakalvokontakti (ruokatorvi, mahalaukku, suolisto, rectum tai vagina) käytetään tehdaspuhdasta geeliä. Avattu geelipullo säilytetään huoneenlämmössä ja hävitetään työpäivän päätteeksi. **Jos geelipullon kärki koskettaa potilasta, henkilökuntaa, instrumentteja tai ympäristöä, anosteltaessa geeliä tutkimuksen aluksi tai sen aikana, geelipullo hävitetään.** Geelipullo säilytetään telineessä pystyasennossa, jotta pullon kärki ei kosketa telineen pohjaa. Jos tutkimus tehdään tartuntaeristyksessä olevalle potilaalle, käytetään aina kertakäyttöistä geelipussia. Geelipulloja ei saa täyttää uudelleen, uudelleen täyttöön liittyy kontaminaation riski.

Ultraäänigeelit (steriilit)

Steriiliä geeliä käytetään kaikissa kudoksia läpäisevissä toimenpiteissä (esim. uä-ohjatut biopsiat, ja -punktiot). Immunosuppressoitujen (torjuntarajoitteisten) potilaiden tai pienten vastasyntyneiden uä-tutkimuksissa käytetään potilaskohtaista tai steriiliä ultraäänigeeliä.

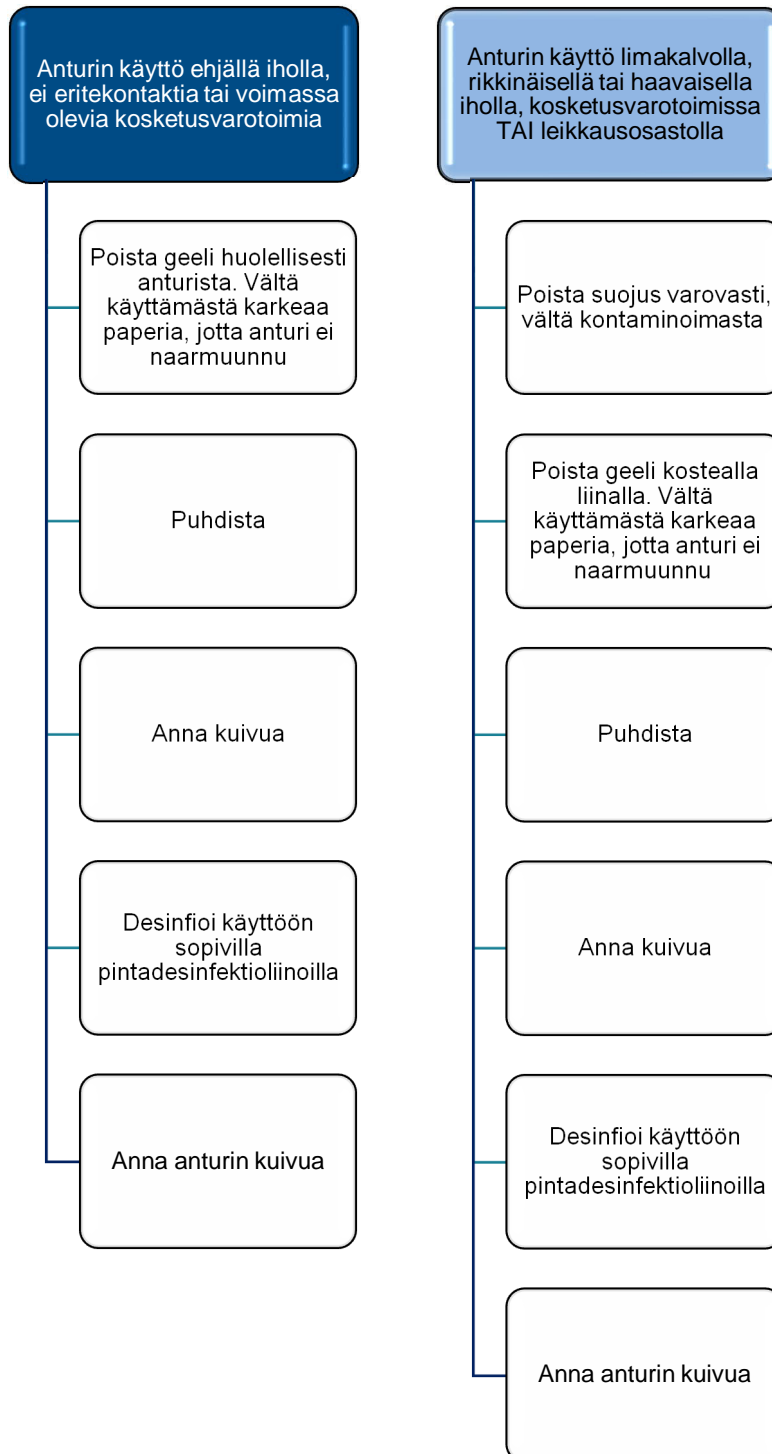
Steriilit geelipussit ovat kertakäyttöisiä ja potilaskohtaisia.

Ultraäänigeelien lämmittäminen ja lämmittimien huolto:

Mikäli on tarpeen lämmittää geeliä esim. lapsipotilaita varten, tulee käyttämättä jätetty geeli hävittää välittömästi. Jos lämmittimet ovat käytössä päivittäin, ne huolletaan työpäivän päätteeksi. Ajoittaisessa käytössä lämmittimet huolletaan käytön päätteeksi. Huoltamisessa käytetään valmistajan ohjetta ja laitteiden annetaan viilentyä ennen puhdistusta.

Pikaohje

Puhdista ja desinfioi anturi ja anturiteline aina ennen päivän ensimmäistä potilasta ja jokaisen potilaan jälkeen

Muista myös johtojen, anturitelineiden ja näppäimistön puhdistus!

Puhdistetut, desinfioidut ja kuivat anturit peitetään siihen tarkoitettulla muovipussilla (pakastepussirullasta), kun ultraäänilaitetta ei käytetä.